

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVNE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA MAGLAJ
JU Centar za socijalni rad

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINA
OPĆINA MAGLAJ
Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu
opću upravu i društvene djelatnosti

PRIMLJENO	02.11.2021.		
Org. jedinica	Klasif. oznaka	Redni broj	Broj priloga
		6889	

Broj: 02/31-25/21
Maglaj, 02.11.2021. godine

OPĆINA MAGLAJ
MAGLAJ
- Općinsko vijeće

PREDMET: Dostava Informacije o stanju socijalne zaštite
na području općine Maglaj.-

V e z a: Vaš broj: 03-31-1-1170/21 od 14.10.2021. godine

Vezano za vaš dopis, broj i datum, dostavljamo vam Informaciju o stanju
socijalne zaštite u 2021. godini na području općine Maglaj.

S poštovanjem.

Prilog: Informacija

DOSTAVLJENO:

1. Naslovu,
2. Arhiva.



DIREKTORICA:
Aida Hadžić, dipl.ecc

Aida Hadžić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA MAGLAJ
JU Centar za socijalni rad Maglaj

**INFORMACIJA O STANJU SOCIJALNE ZAŠTITE NA PODRUČJU OPĆINE
MAGLAJ U 2021. GODINI**

(sa analizom stanja i konkretnim prijedlozima za poboljšanje stanja)

Maglaj, oktobar 2021.

JU Centar za socijalni rad Maglaj posluje sa sjedištem u Maglaju, ul.Srebreničkih žrtava rata bb (u daljem tekstu : Centar). Centar radi od 1975. Osnivač je Općina Maglaj. Organ upravljanja je Upravni odbor kojeg imenuje i razrješava Općinsko vijeće.

Centar trenutno upošljava 8 radnika, od kojih je 7 stalno uposlenih.

- 1-direktorica , diplomirani ekonomista
- 2- diplomirani socijalni radnik
- 3- diplomirani pravnik
- 4- socijalni radnik
- 5- pravnik
- 6- računovođa- diplomirani ekonomista
- 7-administrativni radnik
- 8-vozač, kurir, kućni majstor, ložač

Centar posjeduje vlastitu poslovnu zgradu koja je izgrađena 2006. godine. Prizemlje zgrade dato je na korištenje JU Dnevni centar za djecu i odrasle sa posebnim potrebama Zenica. Inače ideja za otvaranje Dnevnog centra je i potekla iz CSR Maglaj. Trenutno su tu odrasle osobe na radno-okupacionoj terapiji , dok djeca idu u Žepče. Centar je tehnički dobro opremljen, imamo i dva vlastita automobila, adekvatne prilaze za invalidne osobe i kancelariju u prizemlju za potrebe ove kategorije.

U okviru svoje djelatnosti Centar , u skladu sa zakonskim propisima , uredno vodi evidenciju o pruženim uslugama, kao i o korisnicima usluga. S obzirom na široku lepezu usluga koje se pružaju našim korisnicima , rad zaposlenih moramo objasniti po referatima.

SOCIJALNA ZAŠTITA STANOVIŠTVA

Kada je u pitanju pružanje usluga socijalne zaštite korisnike razdvajamo na maloljetna i punoljetna lica.

Zaštita maloljetnih lica

1. **Delinkvencija-** u ovom slučaju socijalni radnici rade isključivo savjetodavno. Zakon o zaštiti i postupanju sa maloljetnicima u krivičnom postupku (Sl.novineFBiH, broj : 07/14) nalaže da se ne pokreću krivični postupci , a da se što više radi na razvoju i jačanju ličnosti maloljetnika. Za rješavanje ovih pitanja potrebna je saradnja sa drugim institucijama(PJ , Centar za mentalno zdravlje , škole , porodica i sl.) . Obaveza Centra je izlazak na teren, izrada socijalne anamneze , savjetodavan rad i sl. Za ovakav rad neophodno je da imamo **psihologa u Centru** . Ovim putem želimo naglasiti da imamo izuzetno dobru saradnju sa navedenim institucijama, posebno sa Domom zdravlja i kada je korištenje usluga psihologa u pitanju. Međutim, svjesni trenutne političke, ekonomske i socijalne situacije u zemlji, porasta maloljetničke delinkvencije, međuvršnjačkog nasilja, cyber nasilja i sl, smatramo da nam **je psiholog neophodan** za redovan rad, kao i **za formiranje Porodičnog savjetovaništa.**

U prošloj godini potpisali smo Ugovor o saradnji sa KJD Maglaj , na osnovu kojeg smo omogućili izricanje odgojne preporuke za maloljetne počinioce krivičnog djela - UKLJUČIVANJE U RAD BEZ NAKNADE

2. **Starateljstvo** – oblik zaštite maloljetnih lica bez roditeljskog staranja.
3. **Smještaj u hraniteljsku porodicu** - Ovaj vid brige o djeci se plaća i hranitelji imaju naknadu od kantona , ukoliko nema srodnika koji su obavezni da finansiraju smještaj.
Novi Zakon o hraniteljstvu se primjenjuje od marta 2018. godine i zahtjeva obuku hraniteljski porodica . U ovoj godini u našem Centru je izvršena prva obuka hranitelja i to za područje općina Maglaj , Tešanj i Doboj Jug.
Naša socijalna radnica Hasanić Jasmina uspješno je završila obuku za edukatora za hraniteljstvo tako da smo osposobljeni i za ovaj vid edukacije hranitelja. Nadamo se da će hraniteljstvo kao oblik smještaja djece u drugu porodicu zaživjeti a da će se djeca što manje smještati u domove.
Ovaj način edukacije hranitelja-roditelja nam je pokazao značaj i potrebu za ovakvom vrstom obuke roditelja , te se iskreno nadamo da bi se to moglo uvesti kao obaveza za sve mlade bračne parove.
4. **Usvajanje -veliki broj zahtjeva se primi u toku godine ali nismo ni ove godine imali niti jedan slučaj usvajanja.**
5. **Djeca sa psihofizičkim smetnjama u razvoju-** imaju pravo na obrazovanje i osposobljavanje za život. Poslovi oko ocjene sposobnosti i razvrstavanja se provode na prijedlog pedagoške službe škole, pred novu školsku godinu, avgust-septembar. Trenutno se kategorizacija vrši u Centru za socijalni rad Tešanj, mada svaka općina može formirati Komisiju ukoliko ima potreban stručni kadar. Problem koji se često javlja je taj da se Stručna komisija ne formira na vrijeme ili ima nekih drugih poteškoća u radu pa djeca ne budu na vrijeme ocjenjena . To dovodi do problema u organizovanju nastave, angažovanju stručnih saradnika- asistenata u nastavi, čime otežavamo djeci proces obrazovanja. Vodeći se zajedničkim ciljem, a to je interes djeteta, zajednički prijedlog predstavnika osnovnih škola, Centra za mentalno zdravlje, Centra za rani rast i razvoj i CSR je **da se Prvostepena stručna komisija za otkrivanje, ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih ometenih u psihičkom ili fizičkom razvoju formira na nivou naše općine.**
U našem Domu zdravlja imamo potreban stručni kadar : neuropsihijatar, psiholog, pedijatar, defektolog –logoped/surdaudiolog , a dodatni član je i socijalni radnik .
6. Djeca sa težim smetnjama koja se ne mogu osposobiti za samostalan život i rad, pohađaju Dnevni centar u Žepču, a stariji dolaze na radno-okupacionu terapiju u prostorije našeg Centra koje smo ustupili Dnevnom centru.
7. **Zlostavljanje djece** – i u ovim slučajevima socijalne radnice izlaze na teren, najčešće, po prijavi djelatnika MUP-a. Problem je u strahu, nepoznavanju zakona i sl. , jer se roditelji rijetko usude, djeca pogotovu, da prijave onog drugog roditelja za nasilje.
Česte su prijave međuvršnjačkog nasilja, cyber nasilja i sl. Po tom pitanju imamo u planu projekat edukacije djece u saradnji sa Policijskom stanicom Maglaj , gdje bi se kroz radionice djeca upoznala sa svojim pravima, vrstama nasilja, ali i sa odgovornostima, tj. posljedicama koje ih čekaju ako budu uključeni u neki od oblika nasilja. Ove godine radimo kroz projekat sa počiniocima nasilja, gdje im se pokušava

pružiti psiho-socijalna pomoć u prevazilaženju njihovih problema i prihvatanju odgovornosti.

U zadnje vrijeme susrećemo se sa sve težim oblicima zanemarivanja i zapostavljanja djece, što je također jedan od vidova nasilja . Takve porodice zahtjevaju stručni, međusektorski rad kroz Porodično savjetovalište., koje nemamo. Zahvaljujući saradnji sa Domom zdravlja (CMZ i CRRR), te školama uspijevamo reagovati, ali ne u onoj mjeri kako bismo mi željeli. Centar sa **dva** socijalna radnika ne uspijeva odgovoriti svim tim problemima i izazovima. **Nedostatak kadra je veliki problem, jer su problemi sve kompleksniji i zahtjevniji.**

8. **Maloljetnički brak-** mi smo po Porodičnom zakonu ovlašteni za davanje saglasnosti i savjetodavni rad za maloljetnicima.

Zaštita punoljetnih lica

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom (Sl.novine ZDK, broj:13/07), propisana su prava koja punoljetna lica mogu ostvariti pri Centru za socijalni rad.

1. **Stalna socijalna pomoć-** trenutno ovu pomoć ostvaruje 70 lica. SNP se isplaćuje u iznosu od 139,40 KM i finansira se 60% iz kantona i 40 % iz općine.

2019. godine obavljena je interna revizija korisnika SNP i njih oko 40 % je izrazilo potrebu za kućnom njegom.

I ove godine imamo veliki broj starih i iznemoglih lica kojima je potrebna tuđa pomoć. Stoga smatramo **projekat Kućne njege** neophodnim, te se nadamo da ćemo u 2022. godini uspjeti to i realizovati u saradnji sa HO Merhamet i OO CK Maglaj, ili nekom drugom NVO.

S druge strane, u Maglaju nemamo mjesto gdje bi se starijim osobama omogućilo druženje, razna predavanja i edukacije, a sve u svrhu „ ZDRAVOG STARENJA“. Prevencija je uvijek jeftinija od liječenja, tako da bi osnivanje Centra za zdravo starenje bilo od izuzetnog značaja za naše sugrađane treće životne dobi.

- 2 **Smještaj u ustanove-** se ostvaruje uz suglasnost resornog ministarstva ZDK , uz zakonom propisane uslove.
2. **Starateljstvo-** Centar imenuje staratelja , te vodi računa o šticienicima, njihovim pravima i imovini. Također, Centar izdaje i rješenja o starateljstvu za posebne slučajeve.
4. **Nasilje u porodici** – najčešće po prijavi PS Maglaj socijalne radnice izlaze na teren, obavljaju razgovore i rade socijalnu anamnezu po potrebi. Uglavnom se radi o blažim oblicima fizičkog i verbalnog nasilja, te se pozivaju strane na savjetodavne razgovore u Centar. **Smatramo da je nasilja ima više nego što se prijavljuje. Strah i ekonomska zavisnost žrtve od nasilnika, kao i naš mentalitet, tj. visok prag tolerancije na nasilje, bilo ono fizičko ili verbalno dovode do toga da se nasilje ne prijavljuje . I kod ovakvih slučajeva javlja se potreba za Porodičnim savjetovalištem kao jednim od načina za prevazilaženje problema.**

Ono što je također neophodno, a na šta nas i obavezuje Zakon o zaštiti nasilja u porodici (Sl.novine FBiH, broj: 20/13) , član 37. , je provođenje mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici.

Prema ovom zakonu lokalne zajednice su obavezne formirati Koordinaciono tijelo koje će koordinirati rad svih nadležnih institucija.

Mi, zaista, imamo dobru saradnju, održavamo sastanke i dogovaramo se o svim bitnim pitanjima i problemima, ali potrebno je to i ozvaničiti kako bismo mogli dokazati našu saradnju, ali i iskoristiti istu kroz različite projekte.

5. Jednokratna i privremena novčana pomoć

Isplaćuje se na zahtjev građana u skladu sa našim mogućnostima. Jednokratna pomoć se može odobriti do 200 KM, dva puta godišnje, a privremena u iznosu od 100 do 300 KM, i može se dodijeliti samo jednom u godini. U prošloj godini isplaćena je jednokratna pomoć za 104 osobe.

Centar je ograničen u ovom području jer sredstva povremeno dobijamo od Kantona u iznosu od 9600,00 KM godišnje. Od općine ne dobivamo sredstva za tu namjenu iako smatramo da smo mi, kao Ustanova, zakonom ovlašteni za pružanje takve vrste pomoći i najbliži smo porodicama, najbolje poznajemo porodične prilike i stvarne potrebe.

U većini gradova ZDK isplatu JNP rade Centri, te smatramo da je to potrebno uraditi i u našoj općini uz saradnju sa resornom službom.

OSTALA PRAVA

Zdravstvena zaštita

Ovaj vid zaštite je omogućen za pojedince koji nemaju istu po bilo kom drugom osnovu. Međutim, u praksi se često javljaju lica koja ne možemo osigurati, a nerijetko su to teško oboljela lica ili povratnici. Tu smo ograničeni zakonskim propisima i trebalo bi raditi na tome da se i ta lica uvedu u pravo peko opštinske službe, jer je zdravstvena zaštita jedno od temeljnih ljudskih prava.

Imamo evidentan problem, koji se ne javlja često, a to je kada nam se jave pojedinci koji nisu zdravstveno osigurani ni po kom osnovu, a posebno kad se radi o ozbiljnijim oboljenjima koja zahtijevaju duže liječenje.

Predlažemo formiranje Fonda za slučaj osiguranja zdravstvene zaštite osoba koje nemaju zdravstvenu zaštitu.

Prava neratnih invalida

Regulisana su Federalnim zakonom (Sl.novine F BiH, broj: 36/99,054/04 i 39/06).

U posljednje vrijeme evidentno je povećanje broja građana koji se obraćaju ovom Centru radi vještačenja zdravstvenog stanja kod Instituta za medicinsko vještačenje u Zenici. Uglavnom se radi o oboljelim licima od karcinoma i moždanom udaru. Obzirom da je visok prag za prolazak na komisiji – ocjena invalidnosti od min 90 %, veliki broj oboljelih ne može ostvariti pravo na invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak. Povećan je i broj RVI-a (dvojni korisnici) koji žele ostvariti ovo pravo jer to pravo ne ostvaruju kao ratni vojni invalidi.

Velika je potražnja i za ortopedskim pomagalicama jer ih korisnici ne mogu besplatno dobiti preko ZZO –a ZDK.

Dječiji dodatak

Pripada porodicama čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 15 % od prosječne plaće Kantona (oko 130 KM po članu). Mislimo da zakonsko rješenje nije najbolje i da bi u ovakvoj situaciji pravo na dječiji dodatak trebali imati svi. Ove godine DD iznosi 16,40 i 24,60 KM i imamo 408 korisnika.

(2019. godine dječiji doplatok primilo je 489 korisnika, , 2018.-526, 2017. godine ih je bilo 757, a pad je i dalje evidentan).

Poražavajuća je činjenica da imamo sve manje djece, odnosno da nam porodice masovno odlaze. Ovaj podatak se vidi i po broju učenika u osnovnim i srednjim školama.

Smatramo da kao općina moramo uraditi nešto po pitanju stimulacije nataliteta ali i smanjiti odlazak srednjoškolaca :

- uvesti naknade za drugo, teće i sl. dijete, koje će biti veće od onih za prvo
- subvenciju za kamate na stambene kredite, subvenciju za smještaj djece samohranih roditelja u gradski vrtić,
- subvenciju za prevoz srednjoškolaca (veliki broj odlazi ih u Žepče) i subvenciju za topli obrok u školama

Ovo je problem kojeg svi moramo biti svjesni.

Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu

Se isplaćuje ženi-majci u vrijeme porodijskog odsustva. Naknada iznosi 80% od utvrđene osnovice. Novina je da većina poslodavaca isplaćuje i ostatak, 20% do pune plaće, porodiljama. U 2019. godini ovo pravo su iskoristile 102 porodilje.

Naknade za ženu-majku koja nije u radnom odnosu

Imaju pravo dobiti one porodilje čija mjesečna primanja u domaćinstvu ne prelaze 50% prosječne plate Kantona. U prošloj godini evidentirane su samo 23 nezaposlene porodilje koje su ostavile pravo na ovu naknadu.

Ovo je, također, veliki problem jer su to nedovoljna sredstva za život. Smatramo da se u ovom području mora djelovati prema višim instancama, odnosno tražiti izmjene zakona, kako bi se zaštitile i nezaposlene majke.

Zaštita braka i porodice

Centar, kao organ starateljstva, pruža savjetodavne usluge bračnim partnerima sve u cilju očuvanja porodice. U slučaju razvoda bračni partneri pokreću brakorazvodnu parnicu i obavezni su, ukoliko imaju maloljetnu djecu, podnijeti zahtjev za posredovanje. Ovi predmeti su sve složeniji jer supružnici teško razdvajaju ulogu supružnika od uloge roditelja. Djeca se nerijetko zloupotrebljavaju.

Zabrinuti smo zbog povećanog broja brakorazvodnih parnica. Smatramo da je Porodično savjetovište (predviđeno i Odlukom o sprovođenju socijalne zaštite na području općine Maglaj iz 2013.) neophodno. Trenutno imamo psihologa u CMZ Maglaj, ali zbog velikih potreba mislimo da je neophono angažovati i psihologa koji bi radio u Centru, a koji bi bio i na usluzi našim školama.

Pored navedenih poslova Centar obavlja i druge poslove na zahtjev stranaka, obilazimo korisnike smještene u ustanovama i one pod starateljstvom.

Želimo istaknuti dobru suradnju sa resornom općinskom službom , PS Maglaj, Domom zdravlja Maglaj (Centar za mentalno zdravlje i Centar za rani rast i razvoj), resornim ministarstvom, svim ustanovama socijalne i zdravstvene zaštite u F BiH, školama u našoj općini, Crvenim križem i Merhametom .

Također, nastojimo se povezati sa što više humanitarnih organizacija i kroz projekte poboljšati kvalitetu pruženih usluga našim građanima.

ZAKLJUČAK

Smatramo da je socijalna zaštita jednako važna kao i zdravstvena i obrazovanje, te istu ne možemo posmatrati odvojeno . Moramo donijeti odluku šta nam je prioritet , koja kategorija građana i koja prava. Koje usluge želimo pružati građanima i na koji način im pomoći. To je zajednička odluka svih nas , ali i odgovornost .

JU Centar za socijalni rad Maglaj redovno izvršava svoje obaveze u skladu sa kadrovskim i finansijskim mogućnostima. Imamo kvalitetan kadar sa dugogodišnji iskustvom. Naravno da uvijek može bolje a mi tome i težimo. Imamo svoju fcb stranicu kako bismo se i natak način približili građanima. Građani se mogu obratiti za savjet svaki radni dan u toku radnog vremena. Imamo dežurnog socijalnog radnika koji ,na poziv , izlazi na teren i van radnog vremena. Obavljamo poslove posredovanja i edukacije hranitelja, što drugi Centri ne rade. Želimo da naglasimo da se ,pored svih ostalih poslova, obavi i cca **40 savjetodavnih razgovora** mjesečno. To su razgovori koji traju i do dva sata, posebno kada su problemi sa djecom u pitanju. Opet napominjemo da se susrećemo sa veoma teškim situacijama (pokušaj samoubistva, nasilje u porodici, narušeno mentalno i fizičko zdravlje, neadekvatno ponašanje i sl)

Naši prijedlozi su :

- 1- formiranje Porodičnog savjetovaništa
- 2- formiranje Prvostepene stručne komisije za otkrivanje, ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih ometenih u psihičkom ili fizičkom razvoju na nivou naše općine
- 3- projekat Kućne njege
- 4- formiranje Koordinacionog tijela za zaštitu od nasilja
- 5- osnivanje Centra za zdravo starenje
- 6- zapošljavanje još jednog socijalnog radnika i psihologa

Samo zajedno možemo popraviti stanje u našoj općini. Trebamo raditi na edukaciji građana , da znaju koja su im prava i gdje ih mogu ostvariti. Nama , kao organu starateljstva , je prioritet zaštita porodice sa djecom, bez da zanemarujemo ostale kategorije. Zdrava porodica je temelj društva i moramo se posvetiti brizi i zaštiti iste. Posebnu pažnju moramo posvetiti zaštiti djece. Nasilje nije samo fizičko, dosta je prisutno i psihičko nasilje kao i zanemarivanje, zatim cyber nasilje i međuvršnjačko nasilje, dostupnost narkotika, što sve u velikoj mjeri šteti normalnom psihofizičkom razvoju djeteta. Zbog toga se moramo više angažovati na zaštiti djece , na prevenciji , kako bismo smo imali zdravije društvo.



Direktorica:
Hadžić Aida

A. Hadžić